

rious forms of games in the Network, such as group, intellectual, role; and language reflects itself in every given form in different ways.

Thus, it is possible to summarize that language of Internet communication carries out the following functions: communicative, informational, cognitive, emotive (expressive), game, and aesthetic.

Literature:

1. Головин Б. Н. Введение в языкознание / Б. Н. Головин – М.: Высшая школа, 1973. – 320 с.
2. Иванов Л. Ю. Язык Интернета : заметки лингвиста / Л. Ю. Иванов // Товарь и культура русской речи. – М.: Азбуковник, 2000. – С. 35–45.
3. Маслов Ю. С. Введение в языкознание: уч. для ст. тов. филол. и лингв. ук. высш. учеб. заведений / Ю. С. Маслов – СПб.: Филол. фак-т СПбГУ; М.: академия, 2006. - 304с.
4. Трофимова Г. Н. Языковой вкус интернет-эпохи в России: Функционирование русского языка в Интернете: концептуально-сущностные мипанты / Г. Н. Трофимова. –М.: Изд-во РУДН, 2004. – 340 с.
5. Crystal, D. Language and the Internet. – Cambridge: Cambridge University Press, 2006.-316p.

Студ. Лемешенко В.

*Мелітопольський державний педагогічний університет
ім. Богдана Хмельницького*

ВНЕСОК Х'Ю МАКДЕРМІДА У СТАНОВЛЕННЯ НОВОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ВАРІАНТУ СКОТС

До сьогоднішнього моменту вітчизняні та зарубіжні вчені приділяли недостатньо уваги такій проблемі як статус шотландської мови, відомої як «Скотс» (гл. Scots), а також питанню її автономності по відношенню до англійської мови. Зокрема, найчастіше вказувалось, що «лінгвістична ситуація у Шотландії дуже складна». А ускладнюється вона, перш за все тим, що над численними шотландськими територіальними діалектами, які є широко розповсюдженими у Шотландії, домінує сучасна літературна англійська мова, яка є мовою ЗМІ та користується у сфері офіційної комунікації.

Достовірно відомо, що до XVI століття шотландська мова була головною мовою Шотландії (мовою королівського суду та літератури). У 1398 шотландський парламент повністю перейшов з латинської на шотландську, яка стала мовою для усіх верств населення. Саме у цей час відбувалося становлення національної структури мови, її лексичного складу.

Але після об'єднання у 1603 р. Англії та Шотландії під владою одного короля Якова VI з династії Стюартів, Скотс стала поступово витіснятися англійською, Велике значення у цьому мало видання Біблії англійською, яка одразу ж почала використовуватися на службах у церквах [2].

Таким чином, послаблена за століття домінування англійської мови, Скотс на початку XX століття сприймалась як мова нижчих прошарків суспільства.

Однак 20-ті рр. XX ст. стали початком «епохи Шотландського Відродження», пов'язаної з підйомом національної самосвідомості шотландців. Вагомий внесок у відродження мови Скотс зробив поет Х'ю Макдермід. Саме він вважається творцем літературного варіанту Скотс.

Цей варіант, відомий спочатку як «синтетичний», «високий» та «літературний» Скотс вважається навмисно виробленим, щоб виконувати роль літературного стандарту.

Хоча сам Х. Макдермід не погоджувався з цим й називав цей варіант не інакше як Braid Scots («справжній Скотс») або Synthetic Scots («синтетичний Скотс») [1, с. 72]. Використання останнього виявилось великою помилкою оскільки, закріпившись за мовою творів Х. Макдерміда, визначення «синтетичний» сприяло розумінню його як штучної системи. Термін «лалалє» отримав розповсюдження серед послідовників та прихильників поета та, як наслідок, став сприйматися як уведепий для позначення створеної ним штучної мови. Сам Х. Макдермід заперечував цей факт, оскільки наголошував на тому, що він тільки «здійснив диво, створивши нову мову на основі діалектів, на котрі свого часу розпався Скотс». Тобто, разом зі своїми однодумцями Х. Макдермід намагався здійснити синтез елементів сучасних йому діалектів та мови шотландської літератури попередніх епох. Таким чином Х. Макдермід відроджував давно забуті мовні традиції шотландців.

Популярність Х. Макдерміду принесли вже перші його поетичні роботи «Penny Wheel» (1926) та «A Drunk Man Looks at the Thistle» (1926). А такі його твори як «The Bonnie Broukit Bairn», «The Eemis Stane, Empty Vessel» та «The Innumerable Christ» показали, що Скотс як літературна мова може піднятися над поезією на побутові теми до тем будь якого масштабу [1, с. 73]. До Макдерміда жоден з шотландських поетів, включаючи Р. Бернса, не зумів до такого рівня розширити діапазон використання Скотс у своїй творчості. Як відомо, сам Бернс, коли переходив до міркувань на абстрактні теми, звертався до англійської мови. Враховуючи весь свій мовний патріотизм Бернс не вважав Скотс мовою, якою можна говорити на «серйозні» теми, тому й використовував у таких випадках англійську. Отже, у ситуації, коли англійська мова вже давно зайняла у шотландському суспільстві усі ключові позиції, Х. Макдермід зумів показати, що Скотс з неменшим успіхом можна використовувати не тільки в ліричній, але й у філософській поезії.

Саме в ці роки навколо митця сформувався літературний гурток, котрий один з його учасників, професор Деніс Сураг, назвав «Групою Шотландського

«Відродження» (The Group of Scottish Renaissance). До «Групи Шотландського відродження» належали такі автори, як Вільям Сутер, Роберт Керіок, Алістер Мак-Кі, Роберт Маклеллан, Гудсір Сміт, Александр Скотт та багато інших.

Оскільки Х. Макдермід був прихильником відродження та збагачення шотландської мови, мовотворчість займала центральне місце у діяльності «Групи». Сам митець цього приводу писав: «не можна мобілізувати усі можливості шотландського генія, до не підняти розмовний Скотс до колишнього статусу національної мови. У той час, коли писав Бернс, занепад зайшов вже достатньо далеко, й тому необхідно повертись до більш раннього періоду, ніж епоха Бернса, щоб знайти джерело чистої шотландської мови до самого Донбара та придворних поетів, які писали на Скотс» [3, с. 8]. Виходячи з цього, сам Макдермід та інші діячі «Групи» прагнули вносити в мову своїх творів виразні слова чи колоритні звороти з числа архаїзмів та історизмів.

Іншим вагомим внеском Х'ю Макдерміда можна вважати видання журналів та газет шотландської поезії та прози. Одним з перших був *Scottish Chapbook*, створеною якою була публікація шотландських поетів та письменників англійською, шотландською чи шотландською мовами, та привнесення європейських тенденцій в шотландський літературний процес. Також у цьому публікувалися статті про шотландських філософів та шотландських діячів, що мало просвітницьку мету [3, с. 9]. Отже, це був журнал, який сприяв підйому шотландської самосвідомості, відомленню себе як окремої нації, а не частини цілого, на тогочасній європейській арені. Після нього Х. Макдермід випустив ще декілька журналів таких як *Scottish Nation*, *Scottish Educational Journal*. Загалом, вихід цих видань дав поштовх до початку друку журналів та газет шотландською мовою.

У цілому, досвід творчої діяльності Х'ю Макдерміда був досить успішним. Він зі своїми однопдумцями зміг створити злгодення та поваторську у мовному відношенні поезію, котра у свою чергу розширила сферу використання мови. Це саме в поезії Скотс досяг вершини свого розвитку у ХХ ст., далеко перевершивши інші мовні варіанти, можливо навіть, з більшим правом на визнання як «справжньої мови». Таким чином, Х'ю Макдермід своєю творчістю відродив шотландську національну мовну традицію, що занепадала.

Література:

1. Павленко А. В. О роли личности в языковом строительстве (языкотворчество шотландского поэта Хью Макдермида) // Сборник научных трудов всероссийской научной конференции «Наука о языке и человек в науке» (памяти выходящих романистов В.Г. Гака и Л.М. Скредлиной). – Таганрог, 2010. – С. 70-76.
2. Халын Н.В. Английский язык в Шотландии [Электронный ресурс.] URL: <http://rspu.edu.ru/university/publish/journal/lexicography/conference/khalyn.htm>
3. Margery Palmer McCulloch. Emigrating from North Britain: The Importance of Little Magazines in the Interwar Movement for Scottish Renewal // *Journal of Irish Studies*. – 2008. – Volume 1. – Issue 2. – pp. 143-155

Сидоренко А.В.

Стерлитамакская государственная педагогическая академия
им. Зайнаб Бишиевой, Россия

ЯВЛЕНИЯ ПЕРЕХОДНОСТИ В РЕКЛАМНОМ ТЕКСТЕ

Рекламный текст предлагает множество примеров языковых фактов, которые в лингвистике квалифицируются как переходные. По определению В. Бабайцевой, «переходность – это такое свойство языка, которое скрепляет языковые факты в целостную систему, отражая синхронные связи и взаимодействия между ними и обуславливая возможность диахронных преобразований» [55]. Следствием синхронной переходности является синкретизм языковых единиц и образование омокомплексов.

При анализе рекламных текстов обращают на себя внимание следующие переходные явления.

1. Субстантивация.

В рекламе чёрного риса (г. Пермь) был использован слоган *Хочешь чёрного?* Перед нами определённо-личное неполное предложение с опущенным дополнением, которое легко восстанавливается из контекста. Однако авторы рекламной акции поместили на фоне надписи изображение темнокожего мужчины. Субстантивация прилагательного *чёрный* (в значении «имеющий тёмный цвет кожи как признак негроидной расы» [2: 1474]) приводит к тому, что предложение из неполного переходит в разряд полных и становится этически некорректным выражением. При этом слово *хочешь* также реализует другое (разговорное) значение – «испытывать чувственное влечение к кому-либо» [2: 1452].

Приведённый пример ярко иллюстрирует распространённую в рекламе синтаксическую модель: подчинённый сказуемому (*как правило, выражено многозначным словом*) компонент реализует два значения, выступая в первом случае как имя прилагательное, а во втором – как субстантив: *Европа Плюс. Настройся на лучшее*. Отчётливо осознаются две возможные интерпретации: «Европа Плюс – лучшее радио» и 2. «Думай о хорошем, позитивном». Слово *настраиваться* реализует два значения: 1) «Настроить свой радиоприёмник для приёма» и 2) «Прийти в какое-либо настроение, расположение» [2: 602].

2. Переход фразеологизмов в свободное сочетание слов.

Яркий пример – слоган к фильму «Любовь-морковь 3»: *Они снова не в себе*. Словарь фиксирует следующее значение данной фразеологической единицы: «Не в себе *кто*. В сильном дуревом расстройстве» [2: 1169]). Неодушевлённость значения возникает благодаря возможности буквального понимания сочетания *не в себе*, которое в этом случае становится синтаксически свободным и указывает на главный сюжетобразующий мотив фильма – его главные герои мер...